

ZLODĚJI KONÍ

15. července 1876 A. D.:

Amerika je obrovská. Rozlehlé prerie se táhno od obzoru k obzoru a člověk po nich může jet celé dlouhé dny, aniž by dojel na konec. Ale přesto je ten svět strašlivě malý. Seděl jsem v baru, když tu mi na rameno dopadla těžká ruka a otočila mě. Jaké bylo mé překvapení, když přede mnou stál Bill Young, s kterým jsem se seznámil v James-Youngerově gangu a kterému jsme říkali Bejk.

Všichni v gangu si mysleli, že jsem to ve Fayette Creek koupil naplno, Jesse prý dokonce pronesl i pohřební řeč.

Moc si z toho večera nepamatuji, neb shledání s Billem jsme rádně oslavili. Druhý den jsem se probudil na ranči za městem a Bill mi

vysvětlil svůj geniální plán, jak zbohatnout.

Na Západě měl každý kůň vypálenou značku svého pána. Kdokoli byl přistižen s koněm, který mu nepatřil, byl na místě zastřelen či oběšen. Ale Bill vymyslel, jak to obelstít.

Nedaleko ležel v údolí ranč jednoho bohatého rančera, který měl koní nepočítaně. Bill zjistil, že k jeho ranči se dá propílit, koně pod rouškou noci hlídačům bez problémů ukrást a převést je přes průsmyk do našeho údolí. A tady začínala ta nejlepší část. Billova značka byla v mnohém podobná značce toho rančera. Stačilo ji jen přepálit přes původní značku a nikdo nemohl poznat rozdíl. A kdo měl koně, byl boháč. A kdo měl celé stádo koní...

HISTORICKÉ OKÉNKO

TRANSKONTINENTÁLNÍ ŽELEZNICE

V roce 1863 se Spojené státy rozpadaly na dvě části. Sever a Jih rozdělila občanská válka. Východ a Západ dělila divočina. Mladý stát stál na pokraji zhroutil. Uprostřed tohoto konfliktu prezident Lincoln vyzval nejlepší americké inženýry, aby postavili železnici. Povede od Atlantiku k Pacifiku. Bude překonávat vysoké hřebeny, stovky mil pouští a préríi, projede širokými kaňony i nad hlubokými propastmi. Bude to první transkontinentální železnice na světě. Jenže této výzvy se nechopili obři amerického průmyslu ani průmyslníci z Východu. Stavba první transkontinentální železnice na světě začala na dalekém Západě, v Kalifornii, v malém městě Sacramentu.

Osmého ledna 1863 ráno se na zahájení stavby sešlo všech 13 tisíc obyvatel. Na prezidentovu výzvu zde zareagovali místní obchodníci - majitelé koloniálů, obchodů s textilem a železným zbožím. A tak hokynář Leland Stanford odhodil první lopatu zeminy. A díky této čtyřce kalifornských obchodníků se začal rodit Lincolnův sen.

Obchodníci mohou vydělat miliony dolarů na vládních příspěvcích a úpisech, ale nedostanou ani cent, dokud nepoloží prvních sedmdesát pět kilometrů tratí. Chybělo jim prakticky všechno, co potřebovali. Západní pobřeží bylo průmyslovou pouští. Obchodník s textilním zbožím Charles Crocker byl jmenován stavbyvedoucím a čelil obrovským problémům ze zásobováním. Všechno se musí přivážet z východu. Lokomotivy, kolejnice, železo, ocel, střešní prach a lidé. Všechno se muselo dopravit po moři. Plavba představovala čtyři měsíce a čtrnáct tisíc mil kolem jižního cípu Ameriky, nejnebezpečnější mořskou cestou na světě.

První úsek, pouhých sedmdesát pět kilometrů stavěli více než dva roky. A to čekala je trasa přes celý kontinent.

Dva tisíce mil směrem na východ se uvolnila mohutná síla - skončila občanská válka. Veškeré bohatství a průmysl vítězů i poražených mohl nyní sloužit výstavbě železnice. V roce 1866 čekaly na pláních v Nebrasce tisíce bývalých vojáků na muže, který je vede do nové války - do války s divočinou. Grenville Dodge byl jedním z nejmladších generálů v občanské válce a nejlepším železničním inženýrem své generace. Válka skončila, a tak Kongres zvýšil dotace určené pro vítěznou společnost a kromě peněz přiděloval za každou položenou mil trati ještě dvanáct tisíc akrů půdy. Železnice, která rostla dále a rychleji, bude vlastnit velkou část Ameriky. Měsíc po Dodgeově příjezdu postoupila trať již o sedmdesát pět kilometrů na západ. Zvláštní zásobovací vlaky dopravovaly dělníky a materiál do míst, kde byly koleje pokládány s vojenskou přesností. Grenville Dodge řídil muže, kteří byly schopni položit jednu délku kolejnic za půl minuty. To je zhruba doba, za kterou vycvičený střelec nabije a vystřelí z polní pušky. Na začátku každé trasy vyrostlo v préríi velké stanové město. Obstarávalo

prakticky veškeré potřeby dělníků, včetně pití, hazardních her a žen. S hazardními hráči a děvčaty přišli také pistolníci.

Ale na préríích se skrývalo ještě větší nebezpečí než pistolníci a hazardní hráči. Přibližovalo se s každým dalším kilometrem, jak trať postupovala směrem na západ. Siouxové a Čejení byli dvěma nejobojovnějšími kmeny v Americe a železnice ohrožovala jejich způsob života.

INDIÁNSKÉ KMENY A KOLONIZACE

Indiánské kmeny obývaly před příchodem evropských kolonizátorů území celé Ameriky. Rozmanité přírodní podmínky zde zapříčinily vznik různorodých indiánských kultur, jež se plně přizpůsobily svému životnímu prostředí. Nejčastěji se proto jednotlivé indiánské kmeny zařazují do tzv. kulturních oblastí, kde žila etnika, která většinou hovořila nepříbuznými jazyky, ale sdílela podobnou kulturu. Kromě toho se indiánské kmeny klasifikují podle příslušnosti k jazykovým rodinám, jichž existuje na americkém kontinentu velké množství.

Kolonizace (česky osídlování) je proces, během kterého dochází k osídlování nového prostředí druhem, který se zde původně před jeho příchodem nevyskytoval. Tento proces má za následek vytvoření nového trvalého společenství na novém území a případně přizpůsobení tohoto prostředí pro své potřeby. Proces často vede ke vzniku kolonií, které se časem mohou osamostatnit od původního celku a začít se vyvíjet samostatně.

V letech 1837 - 1848 proběhla Americko-Mexická válka která pro USA skončila vítězně a Spojené státy Americké pro sebe získali Jihozápad severní Ameriky Texas, New Mexiko, Arizona, Colorado, Utah, Nevadu a Kalifornii a přes území indiánských kmenů, Komančů, Navahů, Apačů, Arapahů, Čejenů začali pronikat Američané čímž začal pomalý ale jistý konec svobodného života původních Indiánů.

Jak se američtí kolonizátoři stěhovali na západ, zdálo se, že zapomněli, že tato země patří někomu jinému. Domorodci osadníci často přijali vlněné, ale osadníci, jakmile byli schopni se sami o sebe postarat, indiány vyhnali. Někteří z nich ustoupili pokojně, jiní svá území hájili. Kmen Čeroků musel v roce 1785 přistoupit na smlouvu s vládou USA a přenechat jim veškerou půdu na jih od Blue Ridge Mountains. Největší nedorozumění spočívalo v tom, že Indiáni pohlíželi na půdu vždy jako na vlastnictví celého společenství, určené k obdělávání ve prospěch všech. Necháпали, že kus půdy by měl vlastnit jen jeden člověk.

V 1. polovině 19. století stále více bílých lidí mířilo na západ, a tak se vytvořily ve 40. letech 19. století stezky, vedoucí napříč prériemi a lovišti kmenů, které zde žily. Někteří kmeny se proto k cestujícím chovaly nepřátelsky, zatímco jiné jim pomáhaly, protože věděly, že jen procházejí a míří do jiných krajů. Když ale byla napříč prériemi

postavena železnice, situace se začala měnit. Do oblasti se přistěhovali horníci, dobytkaři a farmáři. Výsledkem bylo období uzavírání smluv mezi národy obývajícími prerie a vládou USA. Domorodí Američané podepisovali dohody, které však kolonizátoři neustále porušovali. Vláda USA byla přesvědčena o tom, že nejlepší možností pro domorodé Američany je soustředit je do rezervací, kde by mohli mít vlastní půdu a začít farmářit jako osadníci.

Pokud se domorodí Američané nezdržovali ve svých rezervacích, armádě stačila nepatrná záminka, aby je přepadla. V roce 1864 plukovník John Chivington, jenž pronásledoval šajenské Psi vojáky, kteří přepadali usedlosti osadníků, zaútočil na vesnici jižních šajenů náčelníka Černého kotle, kde také přebývalo několik jihoarapažských rodin vedených náčelníkem Levou rukou. Při masakru u Sand Creeku bylo zabito 133 Indiánů, převážně žen a dětí. Tento čin způsobil, že se kmeny žijící na préríích spojily k pomstě. Náčelník Rudý oblak vedl válečníky Siouxů, šajenů a Arapahů proti armádě, kterou rozdrtil.

BITVA U ROSEBUDU I.

Bitva u Rosebuda byla střetnutím mezi armádou USA a válečníky indiánských kmenů Lakotů a šajenů během války o Černé hory. Vojáky vedl generál George Crook, Lakoty a šajeny náčelník Splašený kůň (Thašá Ŋ ka Witkó).

V 70. letech 19. století bylo v černých horách (anglicky Black Hills) objeveno zlato. Černé hory byly posvátným územím Lakotů a přestože se rozkládaly na území tzv. Velké siouxske rezervace vytvořené v roce 1868 smlouvou z pevnosti Laramie, zamítly do nich stovky amerických zlatokopů, kteří začali budovat první osady na území Indiánů. Ti považovali proudy zlatokopů za porušení smlouvy a začalo docházet k prvním vzájemným střetům.

Americká vláda reagovala tak, že vybudovala několik menších rezervací a vyzvala Indiány, aby se do nich z préríi přemístili a uvolnili tak Černé hory novým osadníkům. Mnozí Indiáni se dobrovolně do rezervací stáhli, avšak lakotští náčelníci Sedící býk (Thašá Ŋ ka Iyotake) a Splašený kůň odmítli svá území opustit. Na jaře 1876 tisíce Indiánů z rezervací uprchly a připojily se k lidem Sedícího býka a Splašeného koně, kteří se chystali k tradičnímu letnímu lovu bizonů.

Američané na začátku léta vyslali tři vojenské oddíly, které měly obkličít vzpurné Indiány a přimět je k tomu, aby se vzdali v rezervacích: generál Alfred Terry vyrazil z pevnosti Abraham Lincoln, plukovník John Gibbon z pevnosti Ellis a generál George Crook z pevnosti Fetterman (28. 5. 1876). A právě vojenský oddíl generála Crooka, který čítal 970 vojáků pěších i jízdy, 80 civilistů a okolo 260 zvěřů z kmenů Vraních Indiánů a Šošonů, narazil v oblasti řeky Powder na stopy velkého množství Lakotů a šajenů.